

Ćwiczenia stymulujące ogólny rozwój dziecka.

ćwiczenia rozwijające słownik czynny i bierny:

- rozwijanie mowy poprzez nazywanie i wskazywanie przedmiotów i nazw na obrazkach, w otoczeniu,
- opowiadanie historyjek obrazkowych,
- opowiadanie ilustracji, przeczytanego tekstu,
- udzielanie odpowiedzi na pytania,
- gry i zabawy ortofoniczne,
- ćwiczenia w czytaniu i pisaniu.

ćwiczenia w zakresie koordynacji wzrokowo – słuchowo – ruchowej :

- dobieranie par obrazków (identycznych) na materiale tematycznym (materiał tematyczny przedstawia przedmioty znane dziecku z otoczenia),
- dobieranie par obrazków (identycznych) na materiale tematycznym (materiał tematyczny prezentowany jest w formie figur i wzorów geometrycznych),
- identyfikowanie kolorów,
- wyszukiwanie w rzędzie obrazków jednego różniącego się szczegółem,
- wyszukiwanie wśród zestawu obrazków identycznego z pokazanym przez dorosłego,
- odnajdywanie w pomieszczeniu desygnatu wskazanego na obrazku,
- składanie z części (od dwóch do ośmiu) obrazka (tematycznego potem aтематиycznego) rozcinanego w obecności dziecka,
- dopasowanie połówek do obrazków tematycznych, potem aтематиycznych,
- uzupełnianie części twarzy prezentowanej na planszy,
- układanie postaci ludzkiej z części,
- dokładanie elementów (np. zwierzęta i ich głowy),
- dopasowanie obrazków do konturów ich cieni,
- układanie wzorów tematycznych (domek, pajacyk itp.) z figur geometrycznych, - układanie wzorów aтематиycznych z figur geometrycznych,

- układanie białych, czarnych, biało-czarnych (cztery rodzaje) kwadratów w ramce według zamieszczonego wzoru przedstawionego na oddzielnych kartach, - układanie wzorów w liniach (cztery linie imitujące linie w zeszycie) umieszczonych na paskach,
- ćwiczenia na materiale literowo wyrazowym:
 - wyodrębnianie charakterystycznych elementów mylonych liter
 - różnicowanie par liter, np.: (b-d, m-n, a-o), różnicowanie konfiguracji sylabowych, np.: (bo-do, ba-da, itp.),
 - różnicowanie sylaby otwartej z zamkniętą,
 - wyróżnianie sylab z mylonymi literami
 - przepisywanie liter i wyrazów z literami często mylonymi,
- rozpoznawanie głosów zwierząt,
- różnicowanie dźwięków instrumentów,
- rozpoznawanie dźwięków wydawanych przez różne przedmioty,
- powtarzanie rytmu wystukiwanego ołówkiem na stoliku pod kontrolą wzroku,
- następnie bez kontroli wzroku.

- wspólne recytowanie wierszyków (nauczyciel czyta jeden wers, dziecko powtarza), - dzielenie wyrazów na głoski, litery i sylaby,
- różnicowanie dźwięków mowy przez powtarzanie głosek, określanie ich położenia w wyrazie,
- różnicowania głosek opozycyjnych. Należy przygotować dwa jednakowe pojemniczki, na każdym z nich widnieje zapis graficzny głoski, której różnicowanie dziecko będzie ćwiczyć, np.: ś-s, ż-z, ć-c, 3-3. Dziecku podaje się po jednym obrazku, głośno i wyraźnie wymawiając nazwy przedmiotów umieszczonych na ilustracjach. Zadaniem dziecka jest prawidłowe, umieszczenie karteczek z rysunkami w pudełkach. Przy kłopotach z różnicowaniem głosek, należy dziecku dostarczyć dodatkowych informacji, zwracając uwagę na to, jak zachowują się narządy mowy: Kiedy mówię szynka-wargo robią ryjek, kiedy mówię sanki-buzia się uśmiecha itp.
- różnicowanie głosek opozycyjnych bez korzystania z ilustracji. Zadaniem dziecka jest zaznaczanie w odpowiednich tabelkach, jaką głoskę usłyszało,
- zabawa w słowa: wymyślanie wyrazów na określoną głoskę, szukanie do nich rymu, - zabawy słowne - wykonywanie umownego ruchu na hasło dźwiękowe,
- posługiwanie się narzędziami (łyżka, widelec, nóż, młotek, nożyczki, ołówek, pisak, pędzel, grzebień, spinacz, dziurkacz, sitko, miotełka, szufelka), - otwieranie pojemników, odkręcanie butelek,
- nawlekanie koralików, przewlekanie sznurówki przez dziurki w deseczce,
- rysowanie palcem po piasku, masie solnej,
- rysowanie po śladzie łączenie kropek,
- zamalowywanie płaszczyzn,
- obrysowywanie konturów,
- rysowanie równoległe,
- rysowanie wg wzoru,
- dorysowywanie brakujących części na obrazkach,
- rysowanie samodzielne, dorysowywanie przedmiotu do zbioru,
- zabawa plasteliną i masą solną,
- wyklejanie konturów plasteliną.

ćwiczenia orientacji przestrzennej:

- określanie położenia poszczególnych przedmiotów w przestrzeni, na obrazku, - rysowanie przedmiotów w odpowiednim położeniu:

- dorysuj pod oknem ławkę,
- obok drzewa dorysuj kwiatek,
- dorysuj dym z komina,
- nad drzewami dorysuj chmurkę,
- włosy lalki z prawej strony pomaluj na żółto,
- pomiędzy łakami narysuj piłkę,
- udzielanie słownej odpowiedzi na pytania:
 - gdzie leżą klucze? (na stole),
 - co znajduje się pod krzesłem? (klocek), obok czego stoi krzesło? (obok stołu), - kolorowanie obrazka według instrukcji,

- pola zaznaczone kółko zamaluj na czerwono,
- pola oznaczone kreską zamaluj na niebiesko,
- pola zaznaczone trójkątem zamaluj na czarno;
- utrwalanie rozróżniania stron ciała:
 - pokaż prawą rękę, lewą nogę, prawe oko,
 - co masz w lewej ręce, narysuj kreskę z prawej strony kartki,
- śledzenie przedmiotu przesuwanego od lewej do prawej,
- śledzenie linii (odnajdywanie drogi do przedmiotu),
- określanie kształtów graficznych w powietrzu:
 - figur geometrycznych,
 - liter,
 - dowolnych kształtów,
- rysowanie z zachowaniem kierunku od lewej do prawej, szlaczków o różnym kształcie, kształtów literopodobnych.

ćwiczenia pamięci:

☐ ćwiczenia pamięci symultatywnej

- odszukiwanie dwóch, trzech wskazanych obrazków w całym zestawie, - zapamiętywanie układu geometrycznego eksponowanego na ilustracji i odtwarzanie go na rysunku.

☐ ćwiczenia pamięci sekwencyjnej

- odszukiwanie w zestawie obrazków dwóch, trzech, pokazywanych wcześniej, - zapamiętywanie sekwencji ruchów przedstawionych przez terapeutę (stukanie młoteczkiem w szereg klocków),
- zapamiętywanie układów figur geometrycznych eksponowanych kolejno, np. trójkąt, kwadrat, koło itp. (w zależności od zaawansowania ćwiczeń wprowadza się dodatkowo kolor jako cechę różnicującą).

☐ ćwiczenia pojemności pamięci

- ☐ - eksponowanie określonego wzoru, który po chwili znika z pola widzenia (tematycznego np. domek, potem aтематиycznego), ułożonego z figur geometrycznych różnej wielkości, kształtu i koloru i jego odtwarzanie.

ćwiczenia myślenia:

□ ćwiczenia umiejętności przeprowadzania klasyfikacji

- klasyfikacje tematyczne

- budowanie zbiorów: pojazdy, owoce, narzędzia, naczynia itp.,
- dobieranie par: parasol + chmurka, widelec + łyżka, choinka + bańka, czapka + szalik, but + skarpetka itp.,
- wykluczenie elementu ze zbioru,
- budowanie zbiorów według podanej (za pomocą obrazka)

zasady

- klasyfikacje atematyczne:

- rozdzielanie klocków według jednej cechy: koloru, wielkości, kształtu,
- rozdzielanie klocków według jednej cechy, np. tworzenie zbiorów trójkątów i kwadratów bez względu na wielkość i kolor.

☐ ćwiczenia umiejętności szeregowania

- szeregowanie:

- układanie ciągów tematycznych, np.: piłka od najmniejszej do największej,
- układanie ciągów aтематиycznych, np.: rosnących okręgów, wzrastającego trójkąta,

- uzupełnianie szeregu:

- uzupełnianie brakującego elementu w szeregu,
- układanie trzech, czterech, pięciu brakujących elementów w szeregu, przy podanym elemencie pierwszym i ostatnim.

☐ ćwiczenie umiejętności myślenia przyczynowo - skutkowego

- układanie obrazków, na których pojedyncze przedmioty zmieniają się pod wpływem działania jakiegoś czynnika (instrukcja: Zobacz, ułóż te obrazki po kolei, a potem ty spróbuj zrobić tak samo; dziecko układa samodzielnie obrazki, uprzednio rozłożone przez badającego, po prawidłowym ich ułożeniu otrzymuje jeszcze dwa zadania),

- układanie historyjek obrazkowych (instrukcja: Spróbuj ułożyć te obrazki po kolei tak, żeby można było opowiedzieć jakąś historię. Pomyśl, co wydarzyło się najpierw, a co potem).

☐ ćwiczenia myślenia indukcyjnego

- wykrywanie relacji między elementami (uzupełnianie elementu w zbiorze i odszukiwanie brakującego elementu),

- odnajdywanie brakujących elementów na podstawie znanych relacji (dobieranie brakujących elementów ze zbioru i rysowanie brakującego elementu).

☐ ćwiczenia myślenia symbolicznego

- dopasowywanie schematów do przedmiotów (zadaniem dziecka jest odgadywanie, jaki przedmiot oznacza rysunek schematyczny, instrukcja: zobacz, tu są rysunki, które sama wykonałam. ponieważ nie umiem dobrze rysować, nie wszyscy potrafią odgadnąć, co narysowałam, to jest szafa, a to...),
- kodowanie (zadaniem dziecka jest dopasowanie symboli do

obrazków (instrukcja: Popatrz, każdy obrazek ma swój znaczek, spróbuj narysować takie znaczki pod twoimi obrazkami).

kształtowanie twórczej aktywności słownej:

poprzez tworzenie swobodnych tekstów, rymowanek

wyrabianie umiejętności posługiwania się mową poprawną pod względem gramatycznym:

- tworzenie rzeczowników, czasowników, przymiotników,
- tworzenie kategorii czasu, liczby, osoby,
- wprowadzanie pojęć i wyrazów, oznaczających stosunki między przedmiotami i osobami, tj. przyimki (na, nad, pod, przy, obok, itd.),
- rysowanie figur geometrycznych w różnym rozmieszczeniu jednych w stosunku do drugich (np. kwadrat i w środku krzyżyk, kółko obok kwadratu, nad nim kreskę),

- uzupełnianie tekstu, który należy uzupełnić przyimkami i spójnikami (ustnie lub pisemnie),
- w podobny sposób wprowadza się przysłowki,
- ćwiczenia konstrukcji zdań (układanie zdań z fragmentów znajdujących się na oddzielnych kartonikach, podanych w różnej kolejności),
- tworzenie form przypadkowych wyrazów, (np. narzędnik odpowiada na pytanie: kim? czym?) następnie zadawanie pytań i uzyskiwanie odpowiedzi (Czym się pisze? – odpowiedź - Pisz się...itp.)